

Nr 215.

Av herr **Bergh m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till skattetyngda kommuner.

I riksdagens skrivelse nr 7 år 1947 framhölls i punkt 48, att förslag till ändrade grunder för den kommunala skatteutjämningen borde utan onödigt uppskov föreläggas riksdagen. Tillika uppräknades det av Kungl. Maj:t begärda anslaget till bidrag åt skattetyngda kommuner med 1 850 000 kronor till 11 850 000 kronor, för att utjämningsbidrag skulle kunna lämnas i sådan omfattning, att det högsta beräknade kommunala skattetrycket nedbragtes från 15 till 14 kronor per skattekrona.

Motsvarande anslag är i innevarande års budget uppfört med 4 miljoner kronor, och nettoutgiften redovisas för 1949 ha uppgått till 2,19 miljoner kronor, huvudsakligen till kommuner i Norrbottens län. Minskningen under senare år av utbetalade belopp förklaras i årets statsverksproposition (bil. 9, s. 82) med hänvisning till stegringen av de kommunala skatteunderlagen och verkningarna av en del speciella statsbidrag, som utgå med procentuellt större andel till ekonomiskt svaga kommuner än till andra.

Anslaget för budgetåret 1950/51 föreslås nedsatt från 4 till 3 miljoner kronor.

Höjningen av de kommunala skatteunderlagen de senare åren är en tämligen trogen avspeglning av det minskade penningvärdet och kan blott till en del innebära en ökad skattekraft hos vissa medborgargrupper. De ändamålsbestämda statsbidrag, som utgå med högre procenttal till ekonomiskt svaga kommuner, avse i huvudsak byggnader för folkskoleväsendet, men på grund av restriktionerna inom byggnadsverksamheten ha icke dessa bidrag haft avgörande inflytande på kommunernas ekonomi. Huruvida de bebådade statsbidragen till möjliggörande av höjning av de kommunala ortsavdragen skola kunna komma att verka interkommunalt skatteutjämnande är en ännu öppen fråga, och dylika bidrag tänkas införda först från och med år 1952. Det i förenämnda riksdagsskrivelse uttalade önskemålet om framläggande av ändrade grunder för den kommunala skatteutjämningen kvarstår ännu med mycken styrka. Enligt statistisk årsbok för år 1949 låg utdebiteringen per skattekrona av allmän kommunalskatt år 1948 i Norrbottens läns landsbygdskommuner 44 % över medeltalet för hela rikets landskommuner. Enligt årsbok för Sveriges kommuner var år 1947 uttaxeringen per skattekrona till allmän kommunalskatt och landstingsskatt på Norrbottens landsbygd genomsnittligt 15:03 kronor mot 9:02 kronor i Stockholms län med en variation i de olika kommunerna mellan 20:83 och 13:01 kronor.

De kommunala skatteunderlagen i Norrbottens län visa särskilt i vissa kommuner en tendens att sjunka, och i synnerhet i de egentliga skogskommunerna kommer med stor sannolikhet nedgången att bli avsevärd. Men samtidigt kvarstår det höga prisläget på allsköns produkter. De dyraste orterna i landet äro även under så att säga normala förhållanden belägna i Norrbotten. Skattetungan är i och för sig större och av olika skäl därstädes mest kännbar.

I 1947 års ovannämnda riksdagsskrivelse framställdes det beräknade skattetryckets nedbringande till 14 kronor som en provisorisk åtgärd under avbidan på ändrade grunder för den kommunala skatteutjämningen. Vad ovan anförts om skattetrycket i Norrbotten jämfört med riket i övrigt torde få anses visa, att utjämningsynpunkten icke är tillfredsställande tillgodosedd. De senaste årens nedgång av anslaget för ändamålet leder till samma slutsats. Det förefaller sålunda finnas goda skäl för den uppfattningen, att man nu borde sträcka sig något längre än man gjorde 1947 och försöka att nedbringa det högsta beräknade skattetrycket till åtminstone 13 kronor per skattekrona. För möjliggörande därav synes anslaget böra bibehållas vid sitt i år upptagna belopp, 4 miljoner kronor, i stället för föreslagna 3 miljoner kronor.

Vi få sålunda hemställa,

att riksdagen måtte under punkt 60 i sjunde huvudtiteln uppföra ett oförändrat anslag av 4 miljoner kronor och i fråga om medelsdispositionen uttala, att genom bidrag till skattetyngda kommuner det högsta beräknade skattetrycket måtte nedbringas till 13 kronor per skattekrona.

Stockholm den 25 januari 1950.

Ragn. Bergh.

L. E. Andersson.

Karl Aug. Johanson.
